

לְמַד לְשׁוֹן

האקדמיה ללשון העברית * המזוכירות המדעית * בעריכת רחל סלאג

ה ח ש " ע - 2 0 0 9

- אָרוֹמָה (באנגלית: aroma)

בשְׂמַת בשומה

בין – רכיב ריחו הטבעי של זון הענב.

בשְׂמַת יש גם למשקאות, למאכלים ולתבלינים, כגון קפה, מרק, קינמון. אנשי המקצוע מבחינים בין בשומת לניחות. המונח ניחות משמש לעצין ריחות נעימים בלבד, ואילו המונח בשומת משמש לעצין כל סוג הריחות, ובهم חומרי ריח מלאכותיים.

הכתיב בשין' שמאלית הוא שינוי מקביעה קודמת: בסומה.

- בוקה (מצרפתית: bouquet)

בשְׂמַת משִׁנִית

בשומת המתפתחת בין בעת התישנותו.

- (astringency) (באנגלית: astringency)

עליזות

תחושת יובש או חספוס בפה הנגרמת ממאכל או ממשקה.

מקור המילה בשם עפץ שבא כבר בתלמוד. העפצים הם גידולים של רקמות בצמח הנוצרים לרוב סבב ביצה שטיל חרק. מן העפצים הפיקו דיו וחומר לעיבוד עורות. לימים זהה חומר זה כטגן, בעברית עפץ, והוא מיוזע לא רק בעפצים, אלא גם במקורות צמחים אחרים. העפץ תורם להבירה ולהתיישנות של היין, והוא שגורם לתחושת עפיזות.

- (flowery wine) (באנגלית: flowery wine)

יין פרחני

יין בעל בשומת של פרחים.

מנוח זה נקבע במקומות "יין פרחוני" הרווח – כדי להבחן בין שם התואר לצוין צורה (בד פרחוני) ובין שם התואר לצוין בשומת.

יש גם יין אַרְמָתִי (יין בעל ניחוחות אדרמה), יין חֶמְאָתִי (יין שטעמו מזכיר חמאה).

תנו דעתכם

כמה ממונחי היין באים כבר במקורותינו ומשמשים עד היום. הנה ארבע דוגמאות:

חַלְלֵיל – הצבע האדום בין (red shade).

השם חקליל בא במקרא (בראשית מט, יב): "חַלְלֵיל עִנּוּנִים מִין" – אֲדָם-ענינים מין.

גַּפְתַּת עַנְבִּים – שריריות מן הענבים (pressed residue, pomace).

השם גַּפְתַּת בא בספרות חז"ל בעיקר במשמעות של פסולת זיתים (לאחר שחיטת השמן), אך גם במשמעות פסולת של פירות אחרים.

אַצּוֹה – סדרת יצור של יין (batch).

השם אצוה שאלן מן הארמית שבספרות התלמוד, שם הוא משמש במשמעות קבועה של כיכרות לחם הנאפו כאחד בתנור. בעברית החדשה הורחבה משמעות השם לכל סדרה של מוצרים המיוצרים כאחד, בעת ובונה אחת.

תִּירוֹש – עיסת הענבים לאחר הפרדתם מן האשלול ולפני התסיסה (באנגלית: must, grape juice). המילה תירוש באה במקרא ופירושה הרווח הוא עיס ענבים. היא באה במקרא פעמים רבות כאחת משלישייה/קבועה: "קָצֵן תִּירוֹש וַיַּצְהַר".